

תוכנית אוגנדה

בקלות גם בברלין, ניו יורק או לונדון, אלא שהיא ממוקמת דווקא בירושלים.

לא תמצאו פה שלמה ארצי

לעומת הראש העסקי התל אביבי, שמתעקש לסגור קונספט חודשים לפני שנפתחות הדלתות, הדרך של ויינר וקריסטל למתכונת שבו פועלת אוגנדה היום היתה כזאת של אבולוציה טבעית. "במשך משהו כמו חמש שנים עברתי בספריית וידיאו של האוון השלישית בירושלים. שם גם פגשתי את אורי", מספר ויינר, שבמקביל הקים בתחילת שנות האלפיים עם הראל שרייבר ואריאל תגר (כלבתא) את הלייבל האלקטרוני אק דאק. "באיושהו שלב זה הגיע למצב ששינינו לא היינו מסוגלים לעבוד שם יותר, ולי היה ברור שהעבודה הבאה שלי לא תהיה בשביל מישוהו. רציתי לעבוד במשהו שהוא יותר אני, לפתח איכשהו את מה שעשינו באק דאק בכיוון יותר אפקטיבי כלכלי. לית. התקופה באוון נתנה לנו כל מיני רעיונות על איך דברים עובדים. אורי היה עושה שם את ההומנות של כל הקומיקסים ואני רציתי לעשות עוד משהו שקשור למוזיקה. במאי 2005 פתחנו את אוגנדה כחנות של דיסקים, תקליטים וקומיקסים".

אז התכנון המקורי לא היה של מקום שאנשים יבואו לשבת בו?

"לא ממש. בהתחלה כל מה שהיה פה זה מכונת קפה קטנה ומקרר עם בקבוקי חצי ליטר של גולדס-טאר. רוב המשקל היה על דיסקים וקומיקס. חשבנו שזה יהיה סייד קיק, שאנשים שיבואו לקנות ישבו על איזה בירה או כוס קפה. בערך חודש אחרי שפתחנו הבנו שהכיוון של חנות הוא לא העיקר, שאנשים ממש צריכים מקום שהם יוכלו לשבת בו, ואז התחלנו לשכלל את העניין של הקפה ולבנות בר טיפונת יותר טוב. גם היום אין בר מטורף באוגנדה, אבל יש לך שתי בירות מהחבית וזה כבר משהו. אז גם התחלנו לפתוח בסופי שבוע ולהתנהל כמו בר שפתוח גם

פעמים נראה שכל הקונספט הזה של עיר הוא סתם חארטה. בסופו של דבר, גם כשיש בחירה בין מאות פאבים, עשרות מועדונים, אינספור בתי קפה ושפע של חנויות רובנו בדרך כלל שותים את הבירה שלנו באותו בר לילה אחרי לילה, יושבים על קפה כל בוקר באותו מקום וקונים ספרים ותקליטים באותה החנות. יותר ממה שאנחנו משתמשים בשפע שמוצע לנו בעיר כמו תל אביב אנחנו אוהבים את העובדה שהוא קיים. אנחנו אוהבים לחיות במקום שיש בו משהו בשביל כל אחד, אף על פי שבשורה התחתונה הדבר שאנחנו מחפשים הוא ספציפי מאוד. אנחנו אוהבים להגיד לעצמנו שאנחנו נבלעים בין ההמונים, אף על פי שבסופו של דבר אנחנו מסתדר בביים בקהילה שבה כולם מכירים את כולם. אז יכול מאוד להיות שהעושר העירוני הוא מיותר, אבל מה קורה כשבעיר שבה אתה חי אין אפילו את הכמה תחנות האלה שהופכות את חיי היומיום שלך לעסק קצת יותר שפוי? מה אם אין לך איפה לשתות בירה, אין איפה לשבת על קפה, ובשביל לקנות ספר, דיסק או טי שירט אתה צריך לנסוע שעה לכל כיוון?

הסיפור של אוגנדה לא מתחיל עם אידאולוגיות גדולות, לא מתוך רצון לתת משהו בחזרה לעיר שבה גדלת ולא מתוך כוונה לשבור את המאזן שבין מרכז לפריפריה. הסיפור הזה מתחיל כשאתמר ויינר ואורי קריסטל החליטו משום מה להישאר בירושלים ולא להצטרף לרוב המכריע של הסובבים אותם שנטשו את האוויר הצלול כיין לטובת הרביקות של השפלה. שנתיים וחצי מאוחר יותר והשניים עומדים מאחורי אחד המקומות הכי מגניבים שתמצאו בארץ, שמשלב חנות דיסקים וקומיקס, בית קפה, בר, חומוסייה, מועדון הופעות, לייבל וחלל תצוגה. בתוך סביבה שנראית רחוקה שנות אור מהחלום של השתייכות למערב אוגנדה מצליחה להשאיר את ירושלים מחוץ לדלת ולה-תקרב יותר מכל לפסגת השאיפות התל אביבית. אבל הדבר האדיר באמת הוא לא שאוגנדה יכלה להשתלב

אוגנדה היא הלב התרבותי הפועם של ירושלים. היא משלבת תחת קורת גג אחת חנות דיסקים, חנות קומיקס, בית קפה, בר, חומוסייה, מועדון הופעות, לייבל וחלל תצוגה. בתל אביב אנחנו יכולים רק לחלום על דבר כזה // דור שר צילום דור גרנש

ירושלים בלי אבן ירושלמית זה כמו תל אביב בלי מירי אלוני. וינר (משמאל) וקריסטל

בבקרים. מדי פעם היינו עושים פה גם הופעות של סינגר סונגרייטרים וערבי תקלוט".

לא עבר זמן רב ואוגנדה הפכה למרכז של סצינת האנדרגראונד הירושלמית. אלא שלעומת מקומות כמו הרווח, שמתפקדים כסוג של מועדון חברים שבו אם אתה לא אוכל סרט של שוליים קשים אף אחד לא יקבל אותך בחיוך, אוגנדה הצליחה ליצור אווירה שמצד אחד היא סופר אינטימית ומהצד השני פתוחה לקבל כל אחד. מקום שבו בכל שעה של היום תוכל לעצור בו ולשתות קפה או בירה, לחטט בדיסקים,

לקנות קומיקס, לתפוס הופעה ולב רוח לרגע מהעיר הקודרת שבחוץ. קשה לאפיין את הקהל של אוגנדה בפרמטרים הרגילים של גיל, תחום עיסוק או סגנון לבוש. למעשה, המכנה המשותף העיקרי של היושבים במקום נמצא על הקיר רות. "אנשים אוהבים לדעת שהם מוקפים במוזיקה טובה", אומר ויינר. "הם אוהבים לדעת שיש קו מנחה, שיש איוושה מעודכנת במה שנכנס לכאן. אתה לא תמצא פה שלמה ארצי או יהודה פוליקר, אבל כן תמצא מוזיקה שאנחנו חושבים שהיא מעניינת. אם כבר מוזיקה ישראלית, יהיו כאן דברים כמו הג'ינג'יות או הפה והטלפיים וריליסים של לייבלים עצמאיים מקומיים. בשביל לקנות מיינסטרים לא צריך אותנו.

"כל הקטע באוגנדה הוא קצת כמו לפתוח את הבית הפרטי שלך,

לשים על המדפים את הדיסקים שאתה בוחר, להזמין את הקומיקסים שאתה רוצה לקרוא ולהזמין דברים שברוב המקרים גם ככה היית מזמין הביתה. אז אם אני כבר פותח לאנשים את הבית שלי, אני צריך לעמוד מאחורי כל מה שנמצא בו - החל במוזיקה שאני שם והתמונות שעל הקירות וכלה באוכל שאני מגיש לאנשים".

החומוס של עכרמאווי

אם יש משהו שמעיד על הראש מאחורי אוגנדה יותר מכל הוא הסיפור של האוכל המוגש בו. כמו שכל ירושלמי טורח לציין בשיחות האינסופיות של איפה אפשר לאכול את החומוס הכי טוב בארץ, אין על החומוס של העיר העתיקה. עבור רבים חומוס בעתיקה מסמל יותר מכל את הימים השפויים של העיר הזאת, ימים שבהם בבוקר שבת מישהו היה צופר לך מתחת לבית והיית נגרר מהמיטה וסוחב את ההנגאובר שלך לנגב חומוס בהרמוניה ורוגע של אלפי שנות היסטוריה.

הידרדרות המצב הבטחוני הפכה את ריטואל החור מוס בעתיקה לבלתי אפשרי עבור רבים, עד שויינר וקריסטל החליטו להכניס קצת מהקסם של העיר למקום שלהם. "לפני שפתחנו אני ואורי היינו מגיעים לכאן לעשות שיפוצים, לצבוע קירות וכאלה, וכל צהריים היינו יורדים לאכול אצל עכרמאווי ליד שער שכם. זאת היתה הפסקת האוכל שלנו ומההתחלה השתעשענו עם הרעיון של להביא את החומוס הזה לאוגנדה, אבל לא ידענו איך. ואז יום אחד אני ודי.ג'יי קארס תפסנו אומץ ושאלנו אותו על להביא חומוס, ועכרמאווי היה בעניין, וככה התחלנו עם החומוס בשישי. ואז כל שבוע בשישי היה מפוצץ והיינו צרי-

כים איזה חמישה אנשים כדי להשתלט על הטירוף, וגם ככה החומוס היה נגמר תוך שנייה, אז אמרנו נעשה שלישי ושישי ודי מהר גם יום שלישי נהיה מטורף ותוך כמה שעות היינו גומרים את כל החומוס. אז אמרנו אוקיי, יש פה איזה עניין, כל פעם איזה בנאדם נכנס ושואל, 'תגיד, יש חומוס?', ואתה מבאס אותו ואומר שיש רק בשלישי ושישי, אז אמרנו יאללה, נביא כבר כל יום. ומאז יש פה כל יום חומוס".

כל האוכל אצלכם מגיע מהעיר העתיקה?

"לא, לכל אוכל פה יש סיפור משלו. בסופו של

"עד לפני בערך שנה כשהיו כאן הופעות הן היו בחלל של המקום והיו חייבות להיות בחינם, במתכונת של הופעה בבר", אומר ויינר. "באיוושה נקודה חנות שלידינו, איזה מחסן של בחור שהיה מתקן קופות, התפתה, והיתה ההזדמנות לקחת את החלל הזה במחיר סביר. בעצם די נשאבנו לתוך זה, כי הבנו שאם לא אנחנו ניקח את זה יפתחו פה סלון למני-קור, שזאת היתה האופציה השנייה של בעל הבית. אז אמרנו בוא נעשה פה מקום להופעות, נקנה טיפה ציוד, יהיה יותר מקום, ונוכל לקחת כסף בכניסה ולשלם לאמנים. מאז יצא שבגלל שאין בירושלים מקום להופעות אינדי, כאלה שלא מביאות מספיק אנשים בשביל למלא את המעבדה או הצוללת, אירחנו כאן כל מיני הרכבים מחו"ל שהגיעו ללבנטין 7 ועשו גם הופעה כאן.

"חוץ מזה אנחנו משתדלים לעשות משהו כל רביעי, חמישי, שישי ושבת. בימי שישי יש ערב שאולה שעובדת פה מארגנת. זה ערב של להקות צעירות, כמו מה שהיה קורה פעם בפרגוד. כל יום שישי מופיעים איזה שלושה הרכיבים לא מוכרים ויש פה דברים מטורפים. ביום שישי האחרון, לדוגמה, היתה כאן בחורה בשם יערה שעושה משהו ממש יפה שנשמע כמו מאזי סטאר וברודקא-סט. לפניו היו איזה שלושה ילדים שמתופפים על מתכות ועושים מוזיקה שנשמעת כמו שילוב של נויז עכשווי ואינדסטריאל. יש מלא דברים מעולים כאן, פשוט צריך לפתוח את האוזניים ולהישאר ערניים".

באופן מסורתי ירושלים תמיד מאוד מחוברת לקטע של אנדרגראונד ולאף אחד לא ממש ברור מאיפה זה בא.

"לדעתי, זה קשור לכמה דברים. דבר ראשון, אין פה מודעות להיפ. האנשים פה הכי לא מעודכנים ובגלל זה הם עושים מה שבא להם. אני חושב שזה קשור גם לעובדה שאין דרך להצליח בירושלים בשום צורה. מה שלא תעשה אין לך כאן לאן ללכת עם זה, אז זה לא באמת משנה אם אתה עושה מיינסטרים או נויז מטורף, בכל מקרה אין לך מול מי להופיע. מי שמאוד רוצה בסוף מצליח לצאת מפה, ואז הוא מופיע מול קצת יותר אנשים בתל אביב. אבל בסופו של דבר גם תל אביב זאת בועה, ההבדל הוא שירושלים היא גם בועה של סטייט אוף מיינד ובמובן הזה היא וואחד בועה".

תל אביב מתיימרת להיות עיר שיש בה הכל,

דווקא מקום כמו אוגנדה אין בה. "אני מודע לזה. אני גם לא יכול להגיד לך שיש אידאולוגיה גדולה מאחורי זה שפתחנו את אוגנדה בירושלים או שאין אופציה שנעשה משהו בתל אביב מתישהו. כל מה שאני יכול להגיד לך הוא שגדלתי פה ושאני גר פה כרגע. היתה נקודה בחיים שאני וחברה שלי יכולנו לעזוב והיינו צריכים להחליט ואיכשהו הכדור נפל על זה שנישאר. יכול להיות שהנקודה הזאת תחזור עוד כמה שנים ושכפועם הבא לא נקבל את אותה החלטה". ●

אוגנדה, אריסטובולוס 4 ירושלים, 02-6236087

הרצל צדק! אוגנדה

"כל הקטע באוגנדה הוא קצת כמו לפתוח את הבית הפרטי שלך, לשים על המדפים את הדיסקים שאתה בוחר, להזמין את הקומיקסים שאתה רוצה לקרוא ולהזמין דברים שברוב המקרים גם ככה היית מזמין הביתה"

דבר אני לא חושב שאנשים נכנסים לאוגנדה בשביל לאכול, אנשים באים לשבת והם רעבים, אז אתה חייב שיהיה לך משהו לתת להם ואתה לא רוצה שהם ילכו לאכול פיצה מעבר לרחוב, גם כלכלית וגם מוסרית. אתה רוצה שהם יאכלו משהו נורמלי ומעדיף שהם יאכלו את זה אצלך".

או אנחנו או סלון למניקור

אם לעניין הקולני נפלו ויינר וקריסטל די במקרה, המקום של מתן במה למוזיקה חדשה אינו זר לשניהם. פרט לאק דאק שבבעלותו, ויינר גם יוצר כבר קרוב לעשור מוזיקה אלקטרונית תחת השם ספארק או, וקריסטל הפיק כמה קטעים לסגול 59, מיקסט את להקת הפאנק הירושלמית האגדית סרטן השד ושחרר ריליסים של היפ הופ אינסטרומנטלי כסאבסוניק. לאחרונה יצאו בלייבל שקם תחת הגג של אוגנדה שני מיקסטייפים של יוצרים מקומיים וסדרה של ספליט אי.פ'ז שמלווים את ההופעות במקום, וכל מי שקונה כרטיס מקבל איתו גם דיסק של האמנים המופיעים.